

Dreigend tekort aan ruimte voor bedrijfsterreinen

De Nederlandse transport- en distributiesector is goed ontwikkeld. Met een aandeel van 8% in het Bruto Nationaal Produkt kan deze sector met recht één van de pijlers van de Nederlandse economie genoemd worden. Op dit moment biedt de Nederlandse transport- en distributiesector reeds werkgelegenheid aan 400.000 mensen, een substantieel deel van de Nederlandse beroepsbevolking.

De uitstraling van een goed transport- en distributienetwerk is enorm. Steeds meer bedrijven zijn op zoek naar locaties vanwaaruit de gehele Europese markt binnen 24 tot 48 uur efficiënt te bedienen is, en die tegelijkertijd beschikken over uitstekende verbindingen met andere continenten. Deze bedrijven zijn niet aan Nederland gebonden, maar kiezen de beste locatie in Europa. We halen ze binnen en Nederland Distributieland (NDL) ziet in praktijk dat ze aan het Nederlandse bedrijfsleven erg veel werk uitbesteden. Dat levert omzet en werkgelegenheid voor de BV Nederland op.

Veel producenten die de Europese markt bedienen hebben hun voorraden in Nederland gecentraliseerd, waardoor Nederland marktleider is op het gebied van Europese distributiecentra (EDC's). Zo huisvest Nederland respectievelijk 49% en 42% van de EDC's van grote Amerikaanse en Japanse multinationals die Europa centraal bedienen.

Uit onderzoek van NDL is gebleken dat Nederland goede kansen heeft om vele nieuwe Europese distributiecentra van buitenlandse multinationals aan te trekken. Deze EDC's genereren veel nieuwe werkgelegenheid, met name nu ook steeds vaker binnen deze EDC's allerlei toegevoegde waarde-activiteiten onder de noemer 'Value Added Logistics' (VAL) worden verricht.

Een essentiële voorwaarde voor daadwerkelijke realisering van deze gunstige verwachtingen is een aantrekkelijk internationaal vestigingsklimaat, waaronder de beschikbaarheid van infrastructuur voor alle modaliteiten en voldoende bedrijfsterreinen, zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht. Op dit moment beslaan bedrijfsterreinen een kleine 2% van het totale Nederlandse ruimte-aanbod van circa 4 miljoen hectare.

Het ministerie van Economische Zaken heeft in 1994 het rapport "Ruimte voor Economische Activiteit" (REA) gepresenteerd. Het betrof een verkennende analyse van de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden voor economische activiteiten. De belangrijkste conclusie uit het rapport is, dat er de komende jaren een fors tekort is aan ruimte voor uitbreiding, verplaatsing en vestiging van bedrijvigheid in Nederland. Het totale tekort is 1600 hectare, waarvan 50% in het westen, 20% in het noorden en oosten en 30% in het zuiden. Specifiek voor de distributie- en transportsector is in 19 van de 33 onderzochte regio's in Nederland helemaal geen ruimte, terwijl in 7 andere regio's ook een nijpend tekort aan bedrijfsterreinen dreigt te ontstaan.

De eerdergenoemde nieuw te vestigen EDC/VAL-centra leiden enerzijds tot concrete investeringen van multinationals in grond en gebouwen. Anderzijds brengen EDC/VAL-activiteiten uitbestedingen aan logistieke partners teweeg. Dit veroorzaakt een extra grote vraag naar ruimte binnen de Nederlandse grenzen. Uit de praktijkervaringen van NDL is de afgelopen jaren gebleken, dat helaas steeds vaker zowel de buitenlandse multinationals als de Nederlandse logistieke dienstverleners problemen ondervinden om geschikte terreinen voor hun activiteiten te vinden. Bij de toedeling van ruimte dreigt niet alleen nieuwe,

De heer H.M.G. Dittmar,
adjunct directeur
Nederland Distributieland

maar ook bestaande bedrijvigheid in het geding te komen.

Belangrijke oorzaken van de dreigende schaarste aan ruimte zijn ondermeer de onevenwichtigheden in het Nederlandse planningsstelsel en de trage besluitvorming door een overschot aan regelgeving en procedures. Deze oorzaken vertonen een opvallende gelijkenis met het probleem van de aanleg van infrastructuur. Het probleem is des te nijpender daar in onze concurrerende buurlanden economische ruimteclaims beter, en vooral ook veel sneller, worden gerealiseerd dan in Nederland.

Een belangrijk aspect is het milieu, ook als vestigingsvoorwaarde. Het bedrijfsleven, zowel nationaal als internationaal, vestigt zich graag in een schone en groene omgeving. Ook Nederland Distributieland vindt dat we alles op alles moeten zetten om waar mogelijk een deel van het vervoer door de lucht en over de weg te vervangen door vervoer over water en spoor.

Zonder adequate actie door met name de overheid, komen de grenzen van groei in zicht. Daardoor dreigt Nederland minder aantrekkelijk te worden als vestigingsplaats voor bedrijven. Door het dreigende tekort aan ruimte voor vestiging of uitbreiding van bedrijvigheid in Nederland, kunnen zo op termijn vele tienduizenden banen op het spel komen te staan.

Om de concurrentiepositie van Nederland als dé Europese distributieregio te handhaven en te versterken en om de verwachte groei van het goederenvervoer milieuvriendelijk te kunnen opvangen zal derhalve in Nederland en in Europa het intermodaal vervoer sterk moeten worden ontwikkeld. Voorbij is de tijd dat binnen iedere transportvorm naar eigen oplossingen voor de knelpunten in de infrastructuur kan worden gezocht. NDL onderschrijft de helikoptervisie van overheid en bedrijfsleven, dat vooral modaliteitoverschrijdende oplossingen de transportproblemen binnen de BV Nederland kunnen oplossen. In dit verband is het van groot belang dat bedrijfsterreinen voldoende aansluiting krijgen op het intermodale transportnetwerk.